

Флюнт Ю.І.

студентка,

Науковий керівник: Кифяк В.І.

кандидат економічних наук,

асистент,

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН В КРИЗОВИХ УМОВАХ

Проблеми регулювання цін в Україні завжди знаходились в центрі уваги, науковців, з одного боку, та творців урядової політики, з іншого. Це обумовлено тим, що для нашої держави є досить важливим визначення шляхів досягнення стабільної грошової одиниці, що б сприяло ціновій стабільності, економічному зростанню і зайнятості населення. На даний час, більшість науковців саме стабілізацію цін та грошової одиниці вважають найважливішими засобами забезпечення умов виходу держави з економічної кризи.

В умовах соціальної та економічної кризи держава повинна регулювати економічні процеси з метою пом'якшення наслідків різних негативних явищ у довготерміновій перспективі, адже, впливаючи на ціни, вона намагається перерозподілити фінансові ресурси між галузями та підприємствами. При цьому важливого значення набуває правильно обрана мета державного регулювання ціноутворення. Мета державного регулювання цін залежить від багатьох чинників, а саме:

- національних особливостей,
- кліматичних умов,
- наявності сировини, матеріалів,
- політичної ситуації в країні,
- становища держави у світовому поділі праці тощо [1, с. 90].

Державне регулювання цін в Україні на сучасному етапі розвитку економіки спрямоване на забезпечення такого співвідношення між монополією та конкуренцією, яке б не призводило до руйнівних наслідків для економіки, здійснення соціальної політики держави та захист окремих верств населення; соціальний захист населення; формування попиту населення та культури споживання завдяки встановленню знижених цін, податкових пільг на товари, обсяги реалізації яких держава прагне збільшити.

У першу чергу, державному регулюванню і контролю підлягають ціни на продукцію і послуги підприємств державної власності. До них належать тарифи на залізничні перевезення, комунально-побутові послуги, послуги зв'язку та ін. Крім того, фіксовані та регульовані ціни встановлюються на ресурси, які здійснюють визначальний вплив на

загальний рівень і динаміку цін, на товари та послуги, що мають вирішальне соціальне значення, а також продукцію, виробництво якої сконцентроване на підприємствах, що займають монопольне становище на ринку. Практика засвідчує, що найчастіше, як в Україні, так і у інших державах, підлягають державному регулюванню ціни на електроенергію, газ та інші види ресурсів, підвищення цін на які, спричинює зростання цін на всі товари, що виробляються в даній державі.

У кризових ситуаціях державні органи можуть встановлювати граничні ціни на товари недержавного сектора (хліб і хлібобулочні вироби, масло-молочну продукцію, дитяче харчування та ін.), що забезпечують продовольчу безпеку держави і захищають конкурентні переваги країни на світовому ринку.

На сьогоднішній день, розглядаючи встановлення державою цін на продукти першої необхідності, у регулюванні цін варто дотримуватися золотієї середини. З одного боку, щоб споживачу було доступне повноцінне харчування, з іншого, щоб не створювати перешкоди розвитку бізнесу [2, с. 152].

Слід зазначити, що в сучасних умовах постає проблема порушення методології формування системи цін, наприклад, на лікарські засоби та вироби медичного призначення, законодавча невизначеність та протиріччя значно ускладнюють державний контроль за ціновою дисципліною, що призводить до зниження якості та доступності фармацевтичного забезпечення населення.

Нагальним завданням щодо створення ефективної системи регулювання цін в Україні є удосконалення законодавчих та нормативно-правових актів з питань державного регулювання цін на продукти першої необхідності з урахуванням сучасних соціально-економічних завдань держави та господарюючих суб'єктів у системі охорони здоров'я і фармації. Також вдосконалення Закону України «Про ціни і ціноутворення» з урахуванням соціально-економічних умов, визначенням основних термінів, уповноважених органів, методів державного регулювання, які повинні базуватися на постійному моніторингу роздрібних цін. Тому що ще однією проблемою, яка знижує ефективність регулювання цін і тарифів є неспроможність законодавчої бази про ціни регулювати процеси ціноутворення в умовах кризи. У цьому аспекті, погоджуємось з думкою О. М. Кононець, що категорії, які вживаються у названому законі, не відповідають сучасному цивільному та господарському законодавству, а тому не тільки не сприяють, а й активно перешкоджають розвиткові ринкових відносин у державі [3].

Отже, на сучасному етапі розвитку української економіки ринкове господарство не може повністю ефективно виконувати функцію

ціноутворення, а державне регулювання цін потребує вироблення ефективних механізмів, які нейтралізують фактори негативного впливу в кризових умовах. Нагальним завданням державного регулювання цін в Україні сьогодні є забезпечення збалансованих цін на товари, що відповідають за продовольчу безпеку країни та на стратегічні ресурси.

Список використаних джерел:

1. Андрусь О.І. Аналіз проблем сучасного ціноутворення в Україні та обґрунтування шляхів підвищення його ефективності / О.І. Андрусь // Ефективна Економіка. – 2013. – № 5. – С. 89-91.
2. Рогова Н.В. Аналіз форм та методів державного регулювання цін та процесів ціноутворення / Н. В. Рогова // Фінансовий простір. – 2014. – № 1. – С. 150-155.
3. Луганська К.С. Досвід державного регулювання цін в розвинутих країнах та можливість його застосування в Україні / К.С. Луганська// Економічний блок досліджень – 2013. – Режим доступу : http://sophus.at.ua/publ/2013_05_30_31_kampodilsk/ekonomichnij_blok_doslidzhen/dosvid_derzhavnogo_reguljuvannja_cin_v_rozvinutikh_krajinah_ta_mozhlivist_jogo_zastosuvannja_v_ukrajini/31-1-0-658.